

Gazdasági monitor

2023. augusztus

Tartalomjegyzék

01 Üzleti hangulat

Augusztusban a bizalmi indikátorok többsége a hosszú távú átlag alatt helyezkedett el, a piaci szereplők várakozásai pedig pesszimisták voltak

02 Ellátási láncok

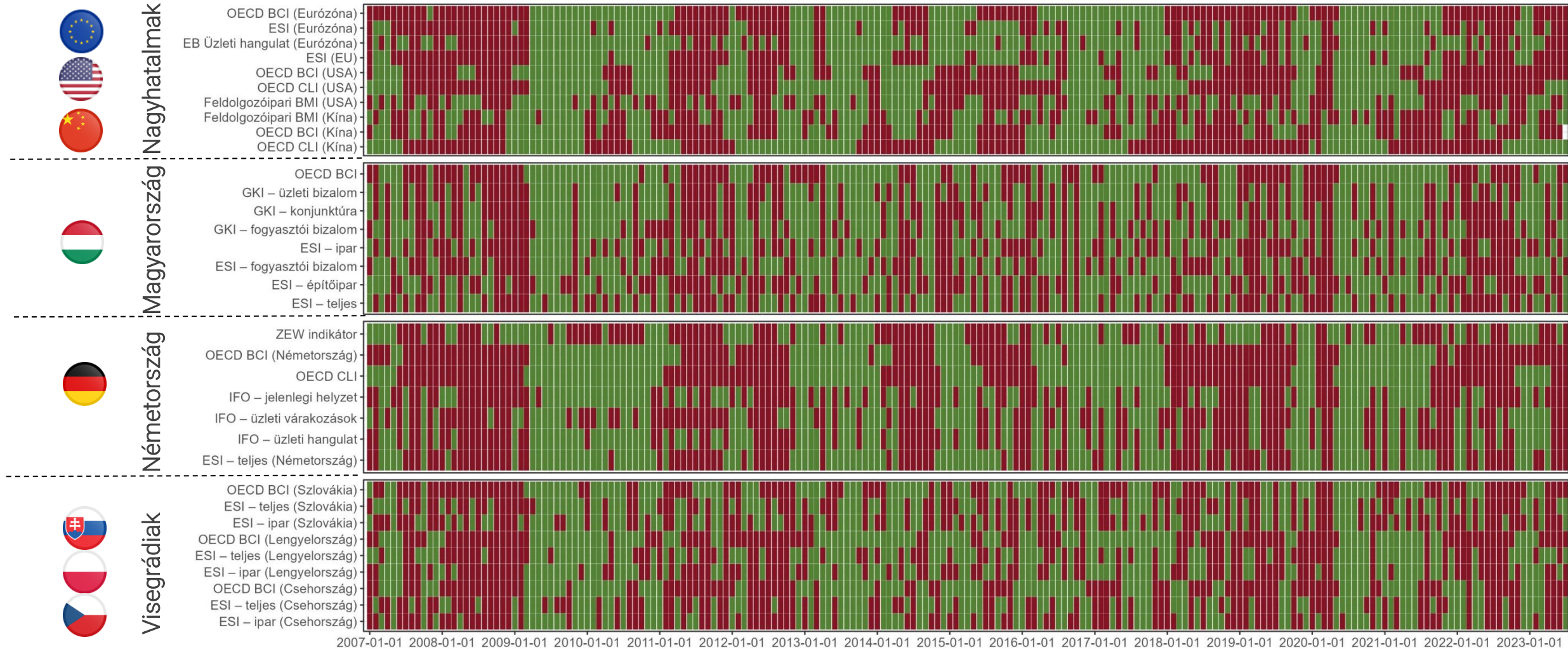
Az ellátási láncokra nehezedő nyomás csökkent, egyre több a kihasználatlan kapacitás, illetve a szállítmányozási költségek is mérséklődő tendenciát mutatnak

03 Munkaerőpiac helyzete Magyarországon

Történelmi magasságokban a foglalkoztatási ráta, soha ennyien nem dolgoztak egyszerre Magyarországon, mint napjainkban

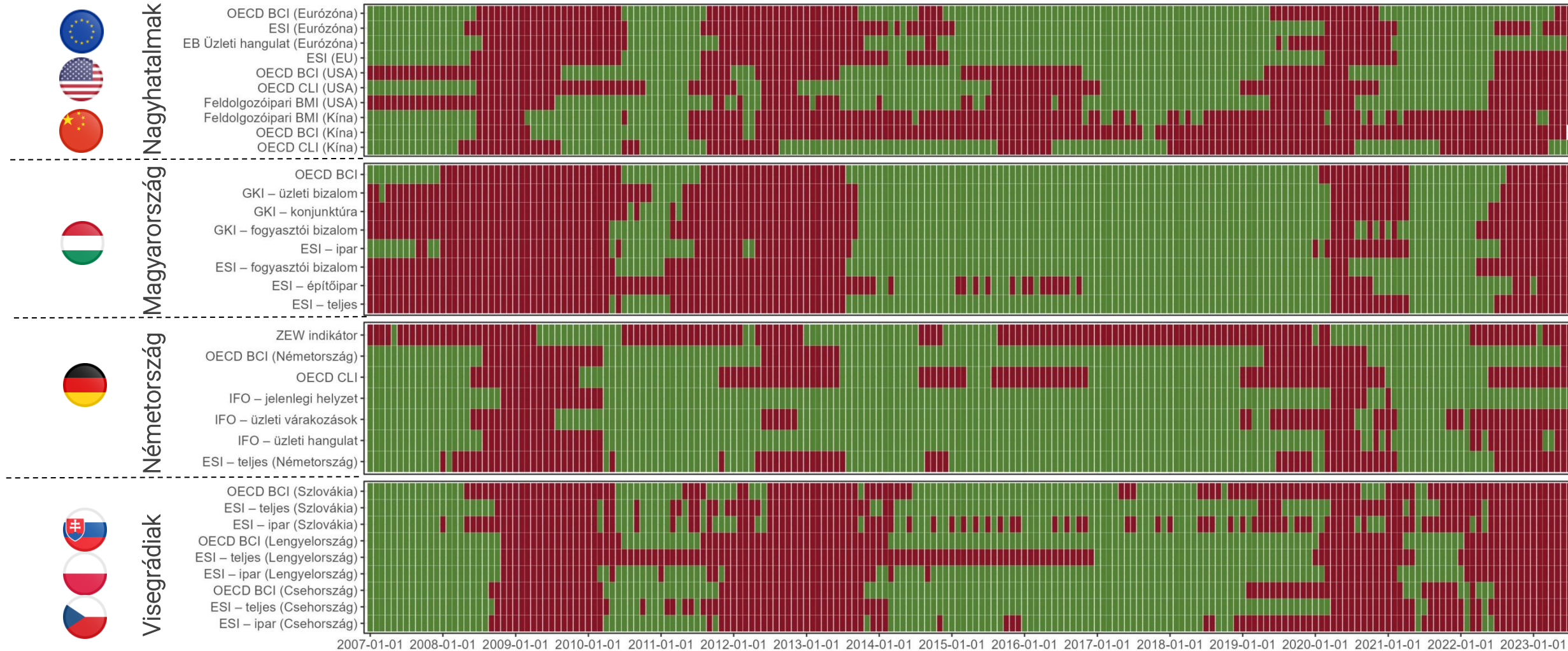
A bizalmi indikátorok vegyes képet mutatnak: az USA és Kína vélhetően fellelégezhet, az EU gazdaságaiban, azon belül is Németországban erőteljesen romlott az üzleti bizalom az előző hónaphoz képest

Makronóm Intézet bizalmi hőtérképe
(változás az előző hónaphoz képest: javulás/romlás)

A bizalmi indikátorok többsége továbbra is a hosszú távú átlag alatt helyezkedik el, a piaci szereplők várakozásai pesszimisták

Makronóm Intézet bizalmi hőtésképe
(változás a hosszú távú átlaghoz képest: javulás/romlás)

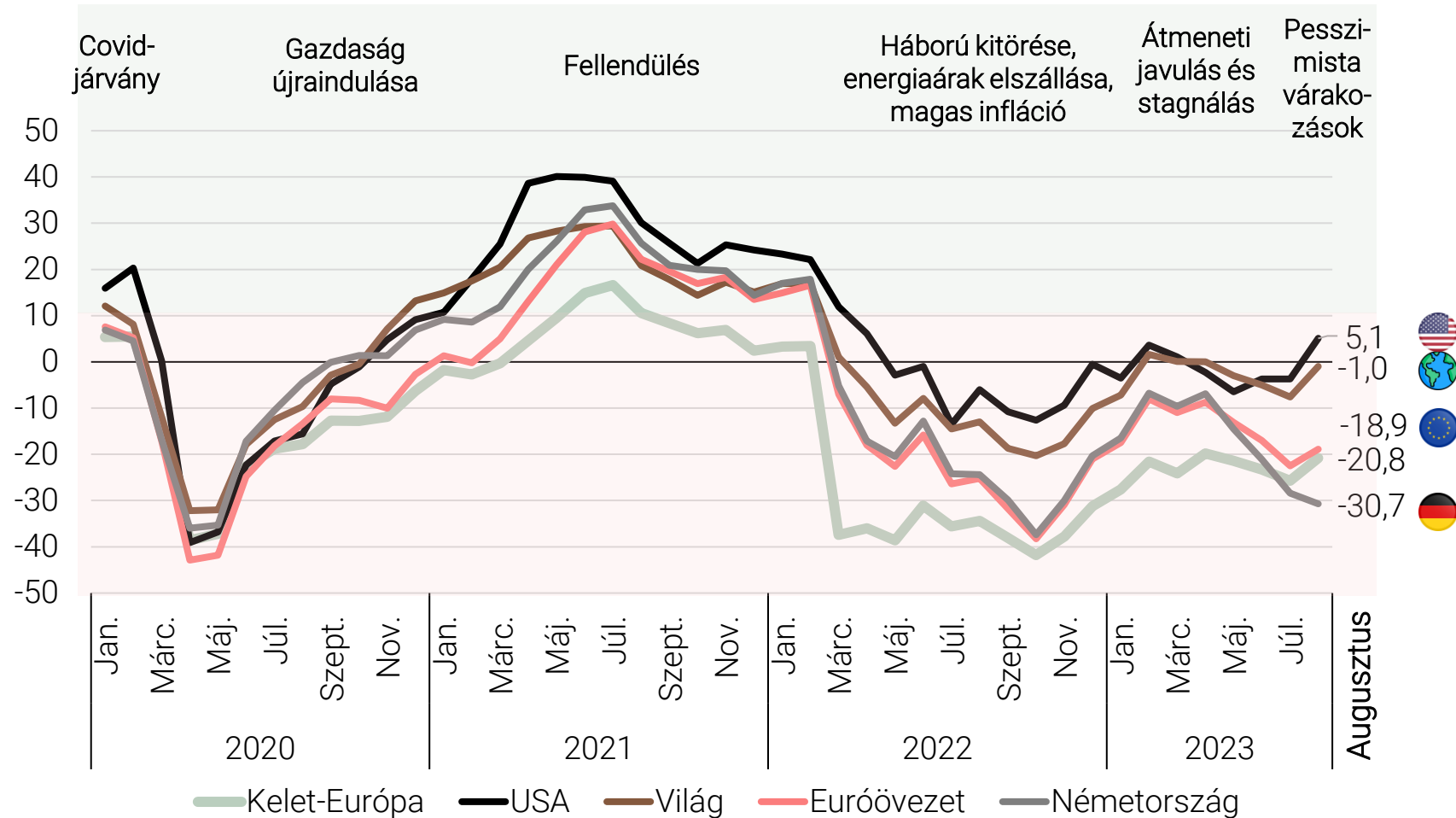
A júliusi beszerzésimenedzser-indexek alapján zsugorodóban van az európai feldolgozóipar, erős visszaesés tapasztalható Németországban és Ausztriában

Beszerzésimenedzser-index alakulása, 2023. július
(50 pont felett növekedés, 50 pont alatt zsugorodás)

	2019												2020												2021												2022												2023						
	Jan	Febr	Márc	Ápr	Máj	Jún	Júli	Aug	Szept	Okt	Nov	Dec	Jan	Febr	Márc	Ápr	Máj	Jún	Júli	Aug	Szept	Okt	Nov	Dec	Jan	Febr	Márc	Ápr	Máj	Jún	Júli	Aug	Szept	Okt	Nov	Dec	Jan	Febr	Márc	Ápr	Máj	Jún	Júli	Jan	Febr	Márc	Ápr	Máj	Jún	Júli					
Ausztria	52,7	51,8	50,0	49,2	48,3	47,5	47,0	47,9	45,1	45,5	46,0	46,0	49,2	50,2	45,8	35,8	40,4	46,5	52,8	51,0	51,7	54,0	51,7	53,5	54,2	58,3	63,4	64,7	66,4	67,0	63,9	61,8	62,8	60,6	58,1	58,7	61,5	58,4	59,3	57,9	56,6	51,2	51,7	48,8	48,8	46,6	46,6	47,3	48,4	47,1	44,7	42,0	39,7	39,0	38,8
Csehország	49,0	48,6	47,3	46,6	46,6	45,9	43,1	44,9	44,9	45,0	43,5	43,6	45,2	46,5	41,3	35,1	39,6	44,9	47,0	49,1	50,7	51,9	53,9	57,0	57,0	56,5	58,0	58,9	61,8	62,7	62,0	61,0	58,0	55,1	57,1	59,1	59,0	56,5	54,7	54,4	52,3	49,0	46,8	46,8	44,7	41,7	41,6	42,6	44,6	44,3	44,3	42,8	42,8	40,8	41,4
Eurózóna	50,5	49,3	47,5	47,9	47,7	47,6	46,5	47,0	45,7	45,9	46,9	46,3	47,9	49,2	44,5	33,4	39,5	46,9	51,1	51,7	53,7	54,4	53,8	55,5	54,8	57,7	62,5	62,9	62,8	63,4	62,6	61,4	58,7	58,3	58,6	58,0	58,7	58,4	56,5	55,5	54,6	52,1	49,8	49,6	48,4	46,4	47,1	47,8	48,8	48,5	47,3	45,8	44,8	43,4	42,7
Franciaország	51,2	51,5	49,7	50,0	50,6	51,9	49,7	51,1	50,1	50,7	51,7	50,4	51,1	49,8	43,2	31,5	40,3	52,1	52,0	49,8	50,9	51,0	49,6	51,1	51,6	55,0	58,8	58,9	59,2	59,0	58,1	57,5	55,2	53,6	55,9	55,6	55,5	57,2	54,7	55,7	54,6	49,6	49,5	47,8	47,7	47,2	48,3	49,2	50,5	47,4	47,3	45,6	45,7	46,0	45,1
Görögország	53,7	54,2	54,7	56,6	54,2	52,4	54,6	54,9	53,6	53,5	54,1	53,9	54,4	56,2	42,5	29,5	41,1	49,4	48,6	49,4	50,0	48,7	42,3	46,9	50,0	49,4	51,8	54,4	58,0	58,6	57,4	59,3	58,4	58,9	58,8	58,8	57,9	57,8	54,6	54,8	53,8	51,1	49,1	48,8	49,7	48,1	48,4	47,2	49,2	51,7	52,8	52,4	51,5	51,8	53,5
Hollandia	50,5	49,3	47,5	47,9	47,7	47,6	46,5	47,0	45,7	45,9	46,9	46,3	47,9	49,2	50,5	41,3	40,5	45,2	47,9	52,3	54,2	50,4	54,4	58,2	58,8	59,6	64,7	67,2	69,4	68,8	67,4	65,8	62,0	62,5	60,7	58,7	60,1	60,6	58,4	59,9	57,8	55,9	54,5	52,6	49,0	47,9	46,0	48,6	49,6	48,7	46,4	44,9	44,2	43,8	45,3
Írország	52,6	54,0	53,9	52,5	50,4	49,8	48,7	48,6	48,7	50,7	49,7	49,5	51,4	51,2	45,1	36,0	39,2	51,0	57,5	52,3	50,0	50,3	52,2	57,2	51,8	52,0	57,1	60,8	64,1	64,0	63,3	62,8	60,3	62,1	59,9	58,3	59,4	57,8	59,4	59,1	56,4	53,1	51,8	51,1	51,5	51,4	48,7	48,7	50,1	51,3	49,7	48,6	47,5	47,3	47,0
Lengyelország	48,2	47,6	48,7	49,0	48,8	48,4	47,4	48,8	47,8	45,6	46,7	48,0	47,4	48,2	42,4	31,9	40,6	47,2	52,8	50,6	50,8	50,8	50,8	51,7	51,9	53,4	54,3	53,7	57,2	59,4	57,6	56,0	53,4	53,8	54,4	56,1	54,5	54,7	52,7	52,4	48,5	44,4	42,1	40,9	43,0	42,0	43,4	45,6	47,5	48,5	48,3	46,6	47,0	45,1	43,5
Magyarország	54,7	55,5	52,5	55,1	57,9	54,1	51,2	52,6	51,7	52,0	53,1	53,9	52,2	50,3	28,5	33,6	40,3	47,0	50,8	52,8	48,7	50,1	51,1	51,1	54,9	49,4	48,7	50,8	52,8	54,7	55,6	55,9	52,1	53,1	52,2	64,8	50,7	53,2	57,6	58,9	51,5	57,0	58,0	57,1	49,6	56,4	56,0	59,3	55,0	56,5	55,3	61,9	57,1	44,2	45,7
Németország	49,7	47,6	44,1	44,4	44,3	45,0	43,2	43,5	41,7	42,1	44,1	43,7	45,3	48,0	45,4	34,5	36,8	44,6	51,0	53,0	56,6	58,0	57,8	58,3	57,1	60,6	66,6	66,2	64,0	65,1	65,6	62,6	58,5	57,8	57,6	57,4	59,8	58,5	56,9	54,6	54,8	52,0	49,3	49,1	47,8	45,1	46,2	47,1	47,3	46,3	44,7	44,5	43,2	40,6	38,8
Olaszország	47,8	47,7	47,4	49,1	49,7	48,4	48,5	48,7	47,8	47,7	47,6	46,2	48,9	48,7	40,3	31,1	45,4	47,5	51,9	53,1	53,2	53,8	51,5	52,8	55,1	56,9	59,8	60,7	62,3	62,2	60,3	60,9	59,7	61,1	62,8	62,0	58,3	58,3	55,8	54,5	51,9	50,9	48,5	48,0	48,3	46,5	48,4	48,5	50,4	52,0	51,1	46,8	45,9	43,8	44,5
Oroszország	50,9	50,1	52,8	51,8	49,8	48,6	49,3	49,1	46,3	47,2	45,6	47,5	47,9	48,2	47,5	31,3	36,2	49,4	48,4	51,1	48,9	46,9	46,3	49,7	50,9	51,5	51,1	50,4	51,9	49,2	47,5	46,5	49,8	51,6	51,7	51,6	51,8	48,6	44,1	48,2	50,8	50,9	50,3	51,7	52,0	50,7	53,2	53,0	52,6	53,6	53,2	52,6	53,5	52,6	52,1
Spanyolország	52,4	49,9	50,9	51,8	50,1	47,9	48,2	48,8	47,7	46,8	47,5	47,4	48,5	50,4	45,7	30,8	38,3	49,0	53,5	49,9	50,8	52,5	49,8	51,0	49,3	52,9	56,9	57,7	59,4	60,4	59,0	59,5	58,1	57,4	57,1	56,2	56,2	56,9	54,2	53,3	53,8	52,6	48,7	49,9	49,0	44,7	45,7	46,4	48,4	50,7	51,3	49,0	48,4	48,0	47,8
Svájc	54,3	55,4	50,3	48,5	48,6	47,7	44,7	47,2	44,6	49,4	48,8	48,8	47,8	49,5	43,7	40,7	42,1	45,2	49,2	51,8	53,1	52,3	55,2	58,0	59,4	61,3	66,3	69,5	69,9	66,7	71,1	67,7	68,1	65,4	62,5	62,7	63,8	62,6	64,0	62,5	60,0	59,1	58,0	56,4	57,1	54,9	53,9	54,1	49,3	48,9	47,0	45,3	43,2	44,9	38,5
Svédország	51,7	52,7	52,5	50,9	53,1	52,0	51,9	51,8	46,1	46,0	45,7	47,7	52,0	52,7	42,6	36,7	39,2	41,9	51,0	53,4	55,3	58,2	59,8	64,9	62,4	61,6	63,7	69,1	66,4	65,8	65,3	60,1	64,6	64,4	63,3	62,1	62,4	58,6	56,8	54,9	54,9	53,6	52,5	50,6	48,9	46,6	45,9	45,9	46,8	47,0	45,7	45,5	40,6	44,8	47,6
Törökország	44,2	46,4	47,2	46,8	45,3	47,9	46,7	48,0	50,0	49,0	49,5	49,5	51,3	52,4	48,1	33,4	40,9	53,9	56,9	54,3	50,8	53,9	51,4	50,8	54,4	51,7	52,6	50,4	49,3	51,3	54,0	54,1	52,5	51,2	52,0	52,1	50,5	50,4	49,4	49,2	49,2	48,1	46,9	47,4	46,9	46,4	45,7	48,1	50,1	50,1	50,9	51,5	51,5	51,5	49,9
UK	52,6	52,1	55,1	53,1	49,4	48,0	48,0	47,4	48,3	49,6	48,3	48,9	50,0	51,7	47,8	32,6	40,6	50,1	53,6	55,2	54,3	53,3	55,6	57,3	59,2	58,5	57,9	60,9	66,1	63,9	60,4	60,3	56,3	57,8	58,2	57,9	57,3	58,0	55,2	55,8	54,6	52,2	52,1	47,3	48,4	46,2	46,5	45,3	47,0	49,3	47,9	47,8	47,1	46,5	45,3

Augusztusban a Sentix mérése szerint kismértékben javult a globális és az euróövezeti üzleti hangulat, ugyanakkor Németországban folytatódott az üzleti hangulat romlása

Sentix gazdasági index alakulása, 2020–2023. augusztus

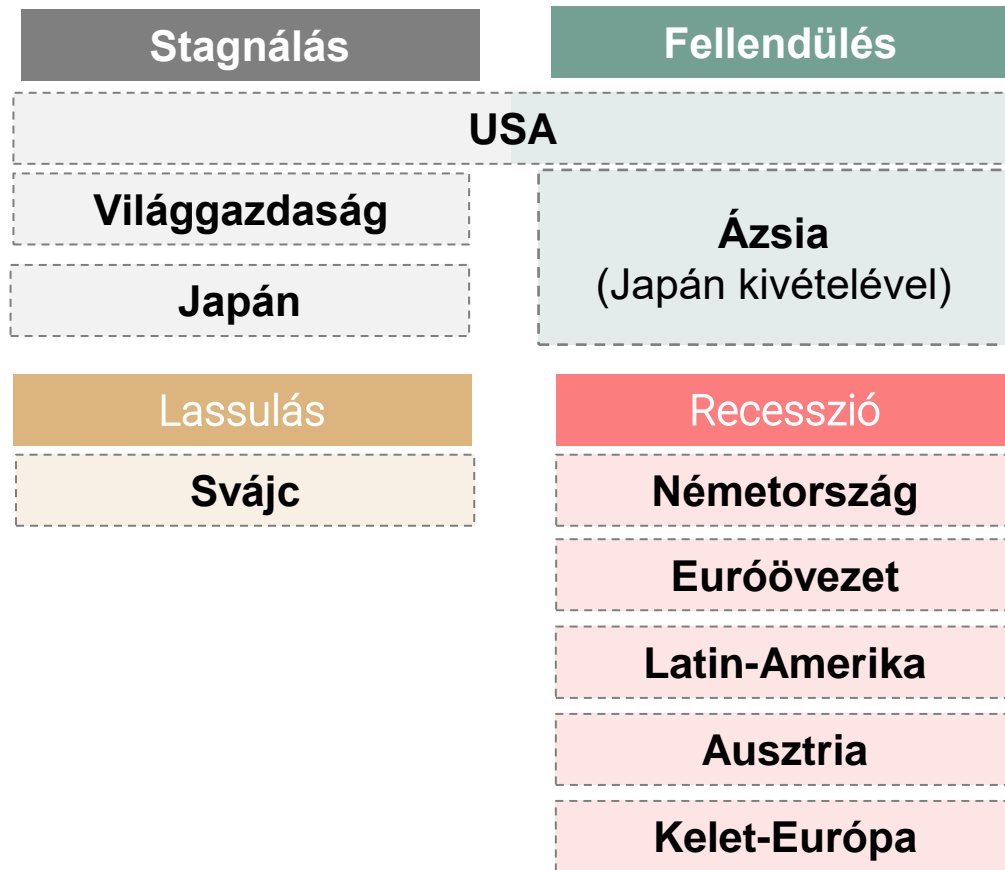
A Sentix augusztusi értékei alapján:

- Háromhavi csökkenés után az euróövezeti index értéke 3,6 ponttal növekedett, amelyhez a jövőre vonatkozó várakozások javulása járult hozzá.
- A legnagyobb visszaesés a német adatokban figyelhető meg.

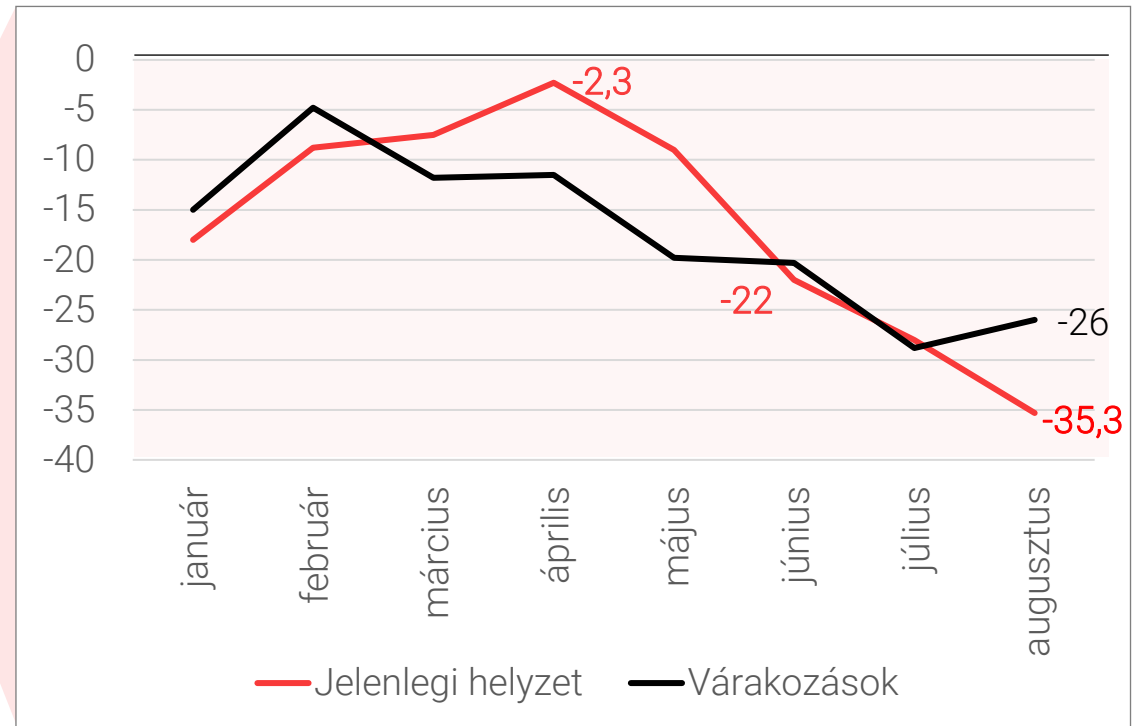
A német hanyatlásról bővebben itt írtunk.

A Sentix felmérése öt ország/régió esetén jelez recessziót, Ausztria is a recesszióval érintettek közé került, az USA pedig elkerüli a visszaesést a legfrissebb adatok alapján

Sentix gazdasági index alapján a gazdasági rezsimek országonként és régiónként, 2023. augusztus

Üzleti hangulat alakulása Németországban

Tartalomjegyzék

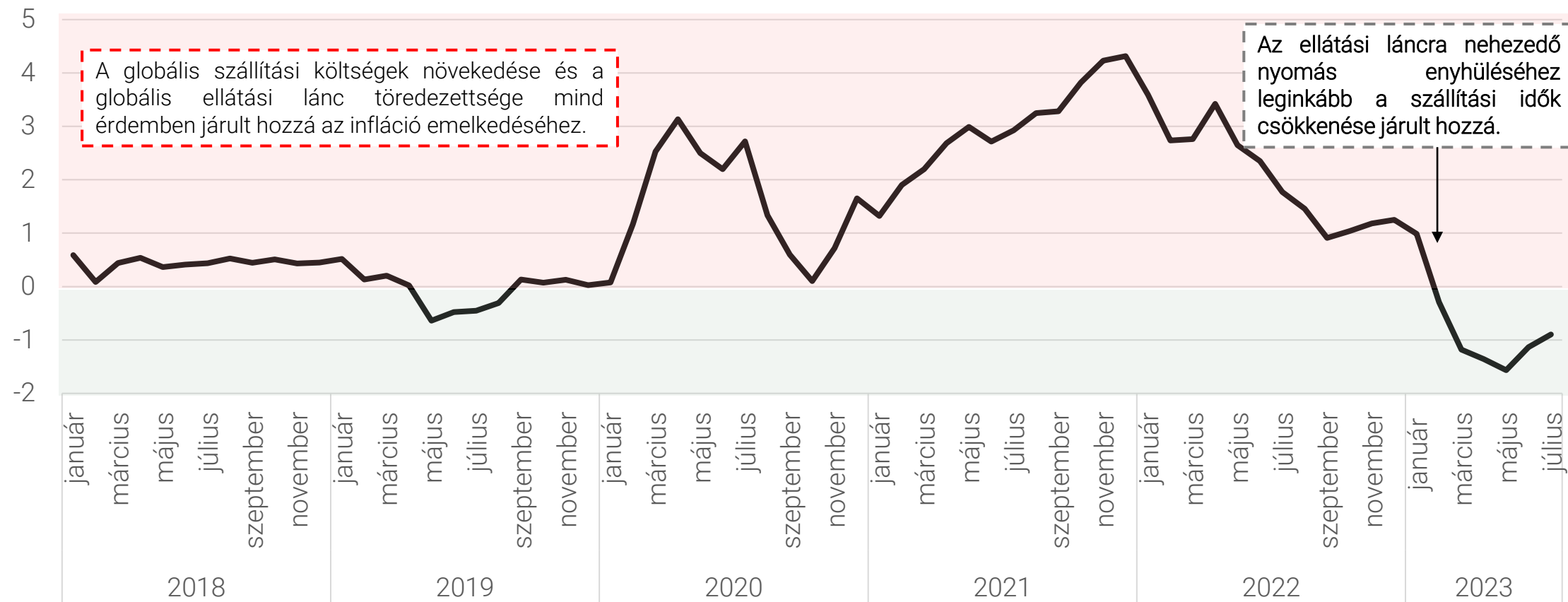
01 Üzleti hangulat

02 Ellátási láncok

03 Munkaerőpiac helyzete Magyarországon

Az ellátási láncokra nehezedő nyomás szintje a GSCPI alapján a hosszú távú átlag alá bukott, a globális ellátási lánc korábbi zavarai normalizálódnak, amelyhez a globális kereslet csökkenése is hozzájárult

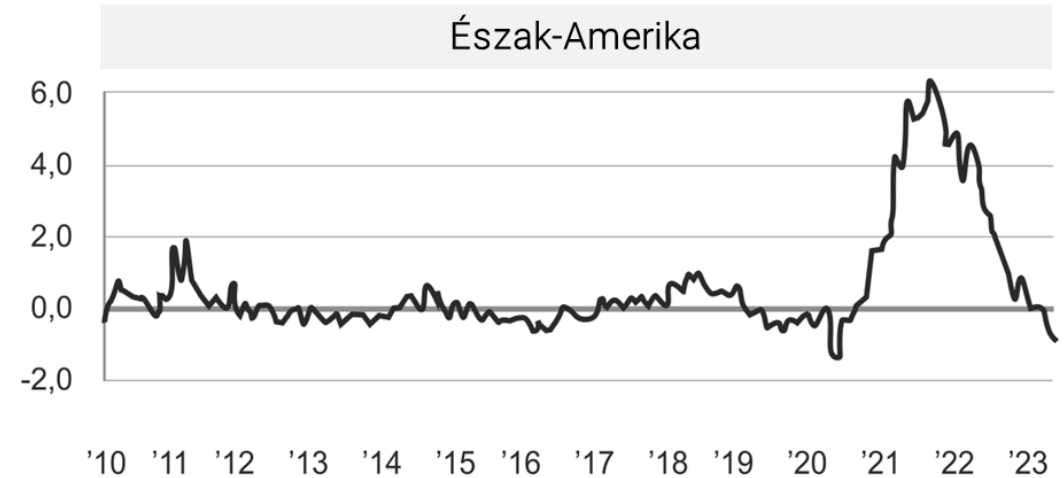
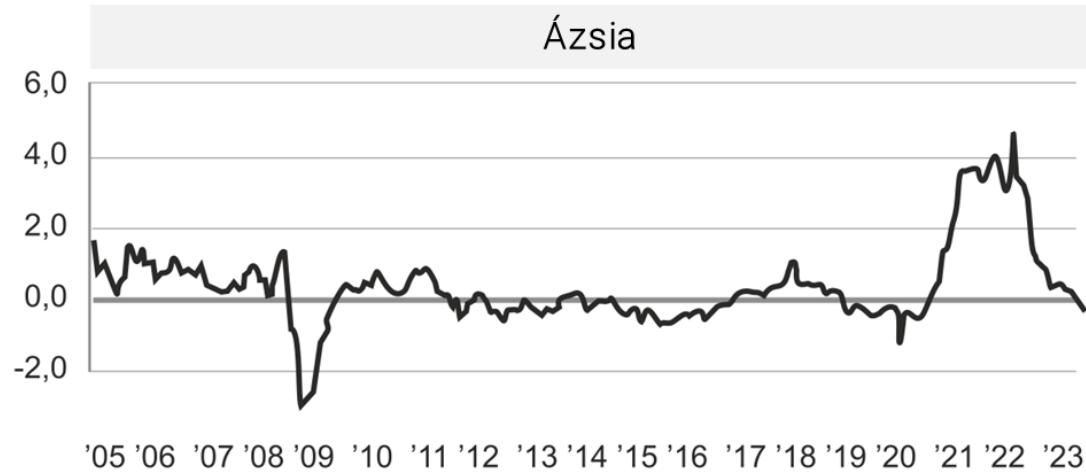
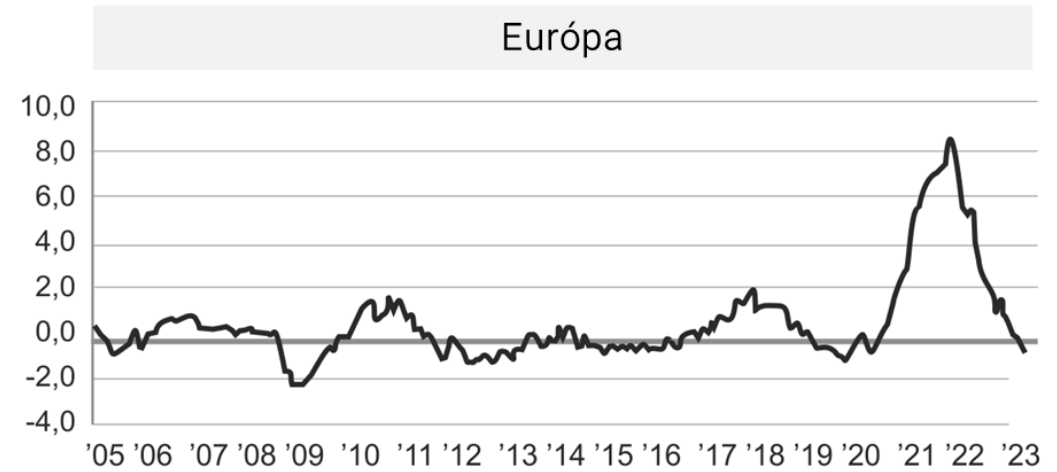
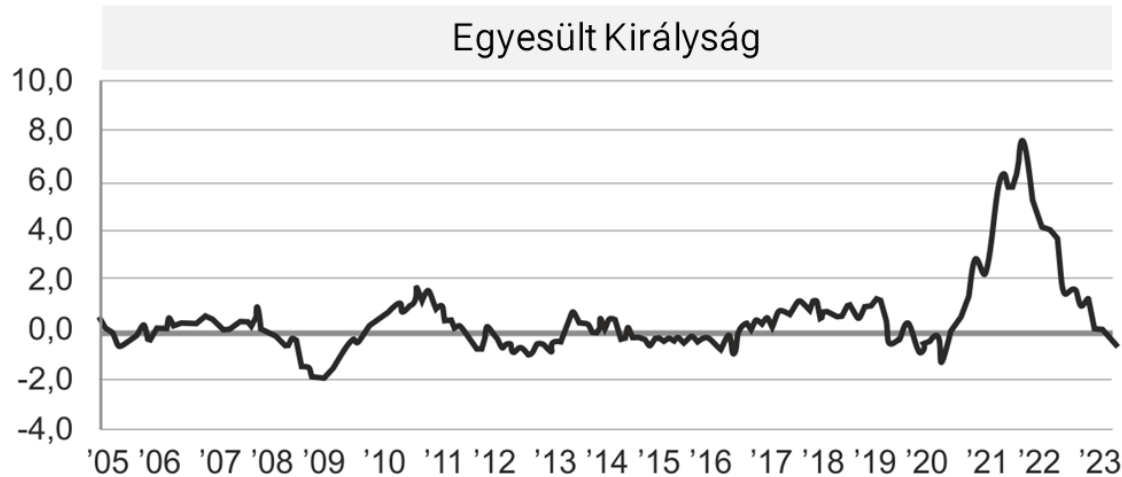
Global Supply Chain Pressure Index (GSCPI)
(szórás az átlagértéktől)

Megjegyzés: A 0 az átlagos értéket jelzi, amely 1997 és a legutóbbi megfigyelés közti időszak havi adatai alapján kerül kiszámításra. A pozitív irányba való elmozdulás az ellátási láncra nehezedő nyomás növekedését, míg a negatív a csökkenést mutatja.

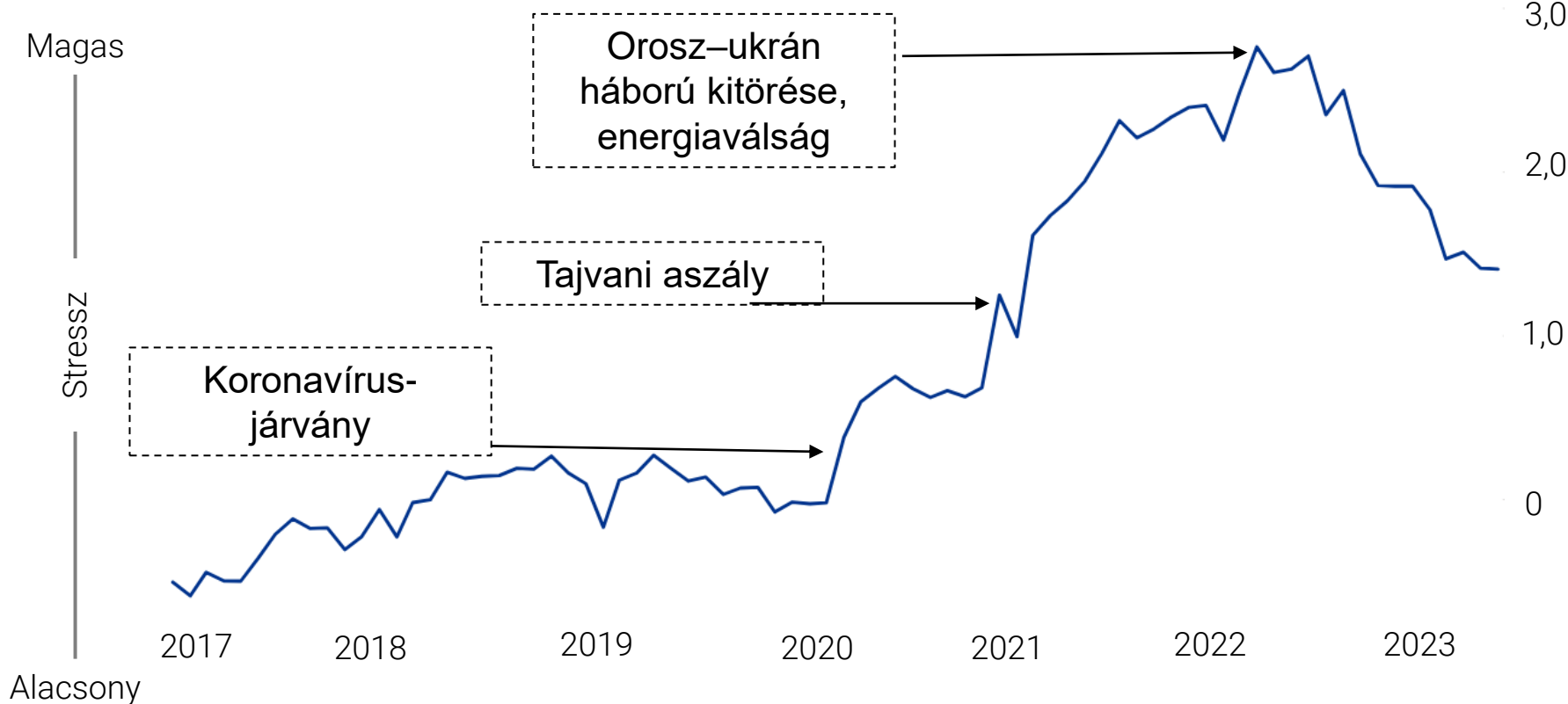
A GEP ellátási láncok volatilitását vizsgáló index is megerősíti az ellátási láncok stabilizálódását – egyre több a kihasználatlan kapacitás

Ellátási láncok volatilitásának alakulása (Global Supply Chain Volatility Index)
Pozitív tartomány: feszített ellátási láncok, negatív tartomány: kihasználatlan kapacitás

Hasonlóan az előbbiekhez, a KPMG ellátási lánc stabilitását mérő indexe a 2022-es mélypont után újra érdemben csökken

Supply Chain Stability Index (SCPI)

A feldolgozóipari munkaerőpiaci problémák enyhülése, valamint a szállítmányozási költségek csökkenése járult hozzá legnagyobb mértékben az index pontszámának csökkenéséhez. Előbbi esetben egyszerre érvényesülhet az, hogy a lassuló gazdasági folyamatok miatt néhány esetben egyre kevesebb munkaerőre van szükség a feldolgozóiparban, illetve az, hogy a betöltetlen álláshelyeket egyre nagyobb arányban sikerül betölteni.

Tartalomjegyzék

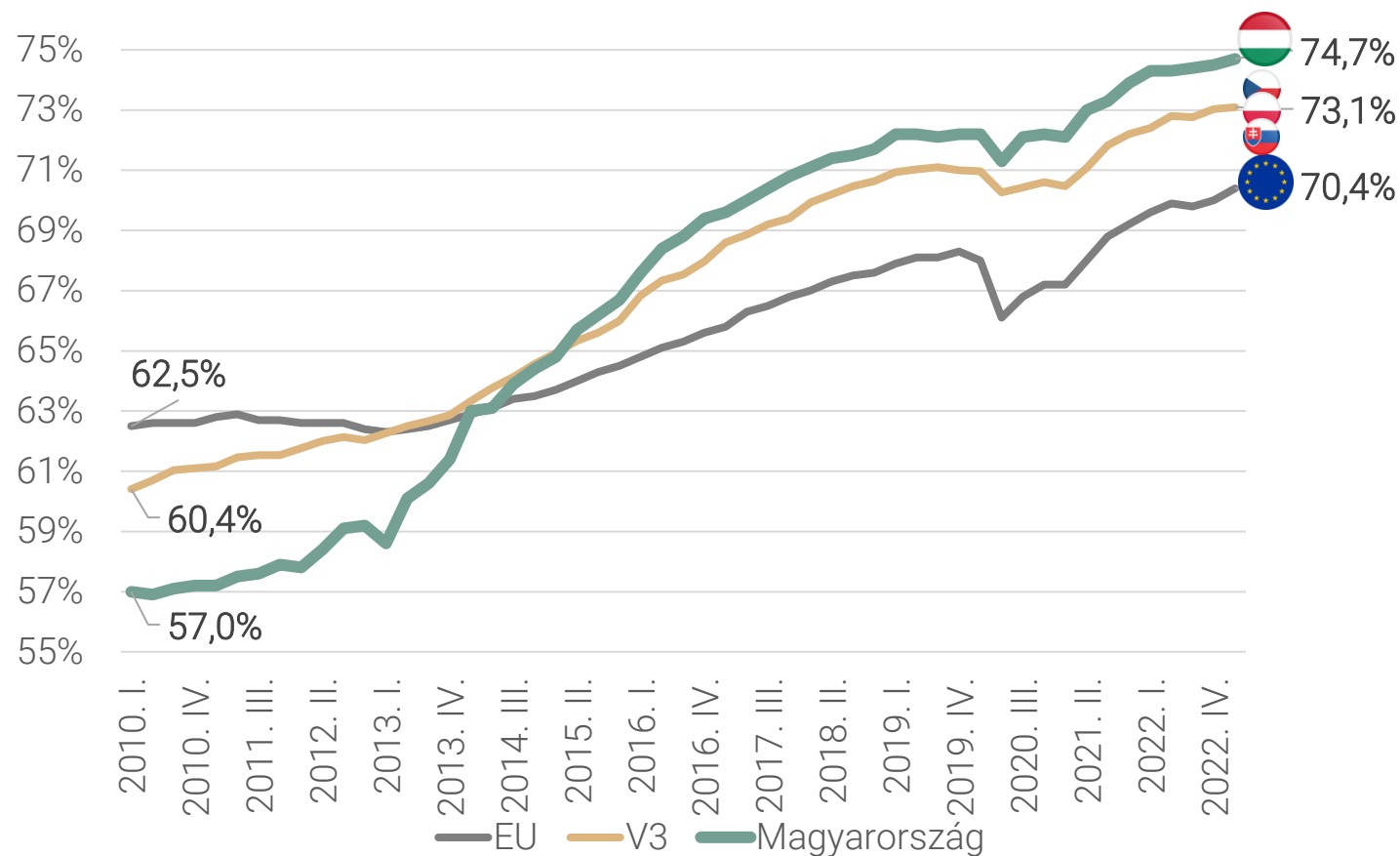
01 Üzleti hangulat

02 Ellátási láncok

03 Munkaerőpiac helyzete Magyarországon

Történelmi magasságokban a foglalkoztatási ráta, soha ennyien nem dolgoztak egyszerre Magyarországon, mint napjainkban

A foglalkoztatási ráta alakulása 2010–2022 között
(a 15–64 éves korosztály, szezonálisan igazítva, %)

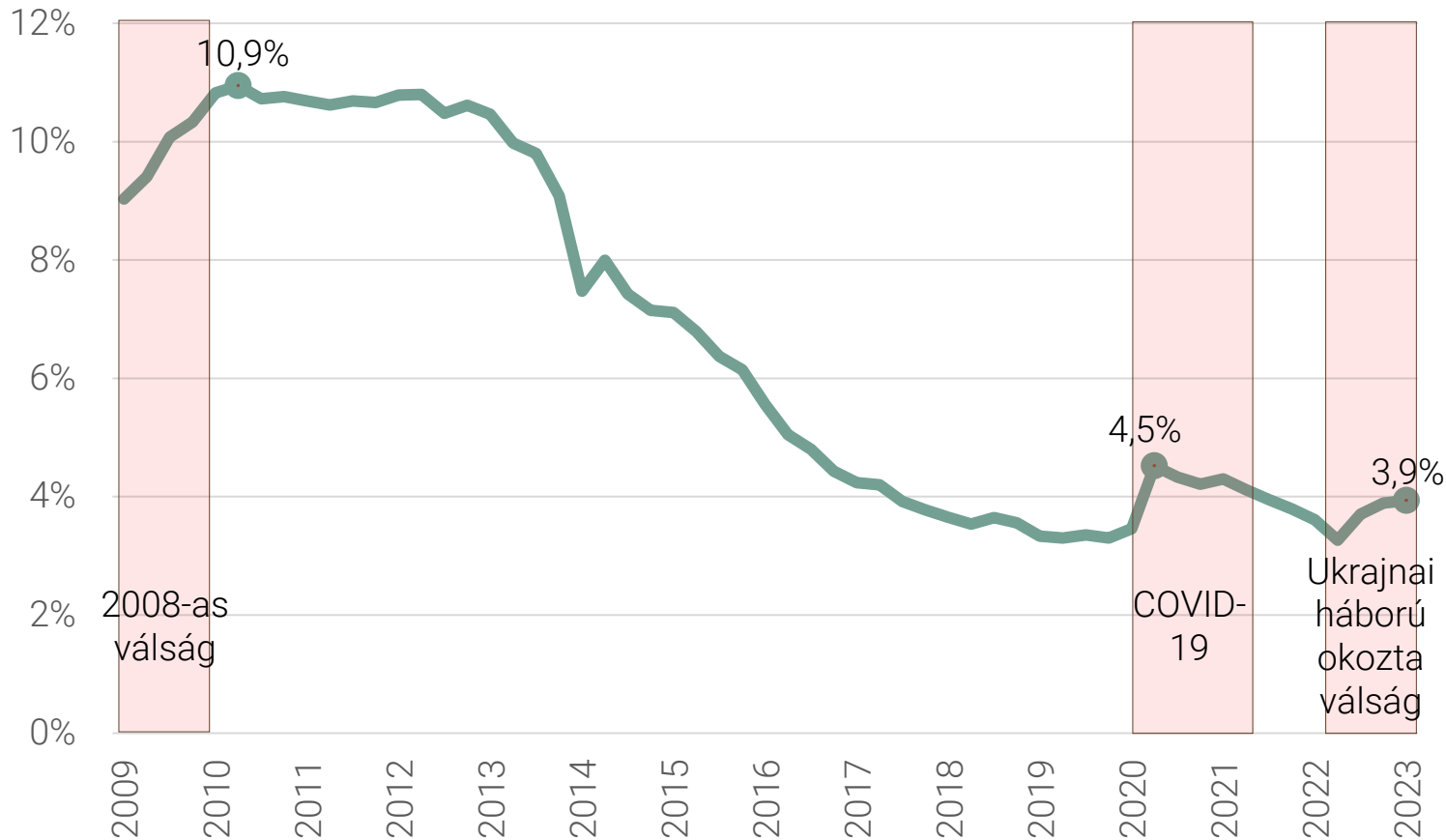
- A hazai foglalkoztatottak száma 2023 júniusában **4,76 millió fő** volt.
- Az elmúlt tizenhárom év alatt több mint **17,7 százalékponttal** növekedett a 15–64 év közöttiek foglalkoztatási aránya, így mára a munkaképes korúak közel 75 százaléka áll valamilyen típusú foglalkoztatásban.
- A magyar érték **2014 óta magasabb** mint az **EU-s átlag**, és a különbség egyre inkább növekszik, ami mögött elsősorban a kedvező hazai folyamatok, illetve az EU déli államainak tartósan alacsony foglalkoztatási szintjei állnak.

[Makronóm Intézet II. negyedéves előrejelzése:](#)

- A munkaerőpiaci helyzet továbbra is stabil: a foglalkoztatottak száma 4,7 millió fő körül alakul, ami meghaladja a koronavírus előtti szintet.
- A munkanélküliség 2023-ban 4,0, 2024-ben 3,7 százalék lehet.

A magas foglalkoztatási rátához alacsony munkanélküliségi ráta társul, amely a koronavírus-járvány és az energiaválság hatására sem ugrott meg kimagaslóan

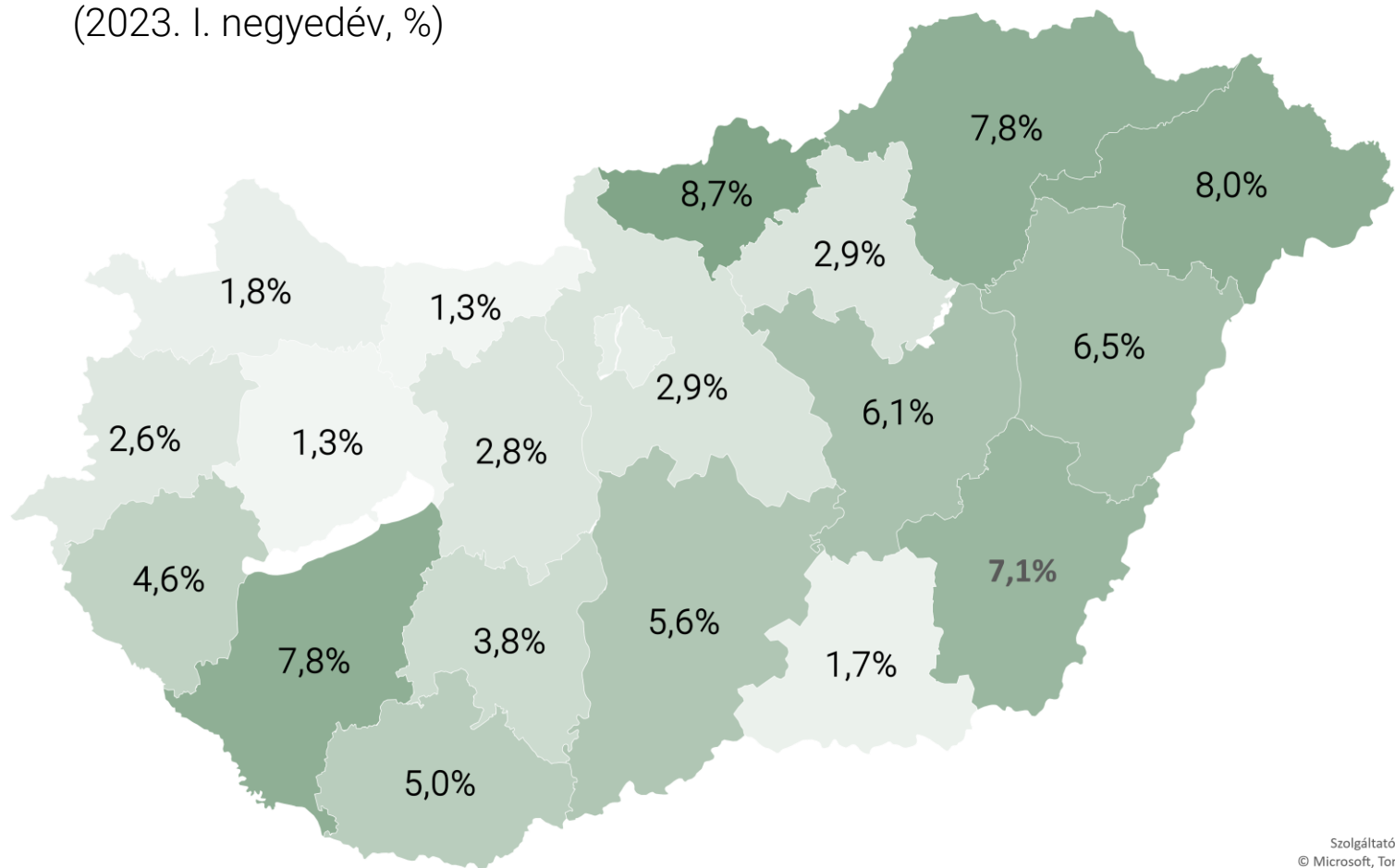
A munkanélküliségi ráta alakulása 2009–2022 között
(a gazdaságilag aktívak létszámához viszonyítva, szezonálisan igazítva, %)

- A hazai munkanélküliek száma 193 ezer fő, a munkanélküliségi ráta **csökkenő tendencia** mellett **3,9%** volt 2023. júniusban. Ez jelentősen megelőzi az EU **5,9%-os** értékét, ám minimálisan elmarad a **V3-ak 3,7%-ától**.
- A magyarországi munkanélküliségi ráta a koronavírus-világjárvány kirobbanása idején (2020. I. negyedév) a vendéglátóiparban tapasztalható bizonytalanságok miatt **4,5%-on tetőzött**, ám két év alatt ismét 3,3% alá csökkent.
- Az Ukrajnában zajló háború okozta szankciós és energiakrízis egy évre megakasztotta ugyan a munkanélküliség csökkenését, ám **2023. I. negyedévével** ismét **kedvező tendenciákat** figyelhetünk meg.

Bár területileg a munkanélküliségi rátában továbbra is jelentős eltérés tapasztalható, az utóbbi évtizedben mérséklődtek a munkanélküliségi ráta regionális különbségei

A munkanélküliségi ráta értékei vármegyénként
(2023. I. negyedév, %)

- 2010 és 2023 I. negyedéve között a legnagyobb és legkisebb munkanélküliségi rátát felmutató vármegyék közti értékkülönbség 12,3 százalékpontból 7,4-re csökkent.

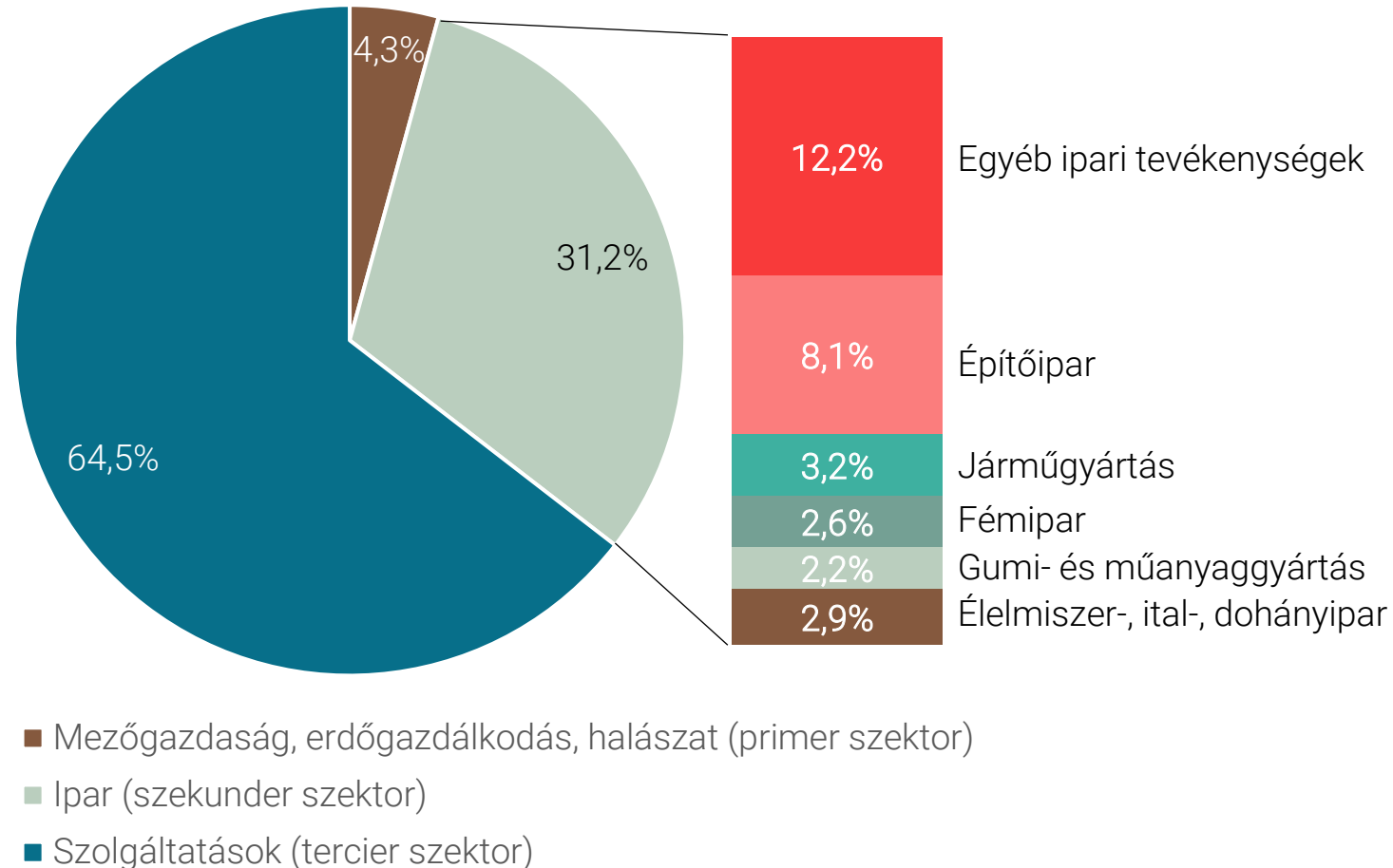
	2010. I.	2023. I.
Legalacsonyabb munkanélküliségi ráta	7,0 (Győr-Moson-Sopron)	1,3 (Komárom-Esztergom, Veszprém)
Legmagasabb munkanélküliségi ráta	19,3 (Nógrád)	8,7 (Nógrád)
Különbség	12,3	7,4

- A legnagyobb arányú mérséklődést Szabolcs-Szatmár-Bereg (-11,5%p) és Veszprém (-11,2%p) vármegye könyvelhette el. Annak ellenére, hogy Nógrád vármegyében is 10,6 százalékponttal csökkent a munkanélküliségi ráta, még mindig az ország legmagasabb értékét tudhatja magáénak.

Szolgáltató: Bing
© Microsoft, TomTom

A nemzetgazdasági ágak szerinti foglalkoztatási szerkezetben érdemi átrendeződésre nem került sor az utóbbi évtizedben, a legtöbben továbbra is a szolgáltató szektorban dolgoznak

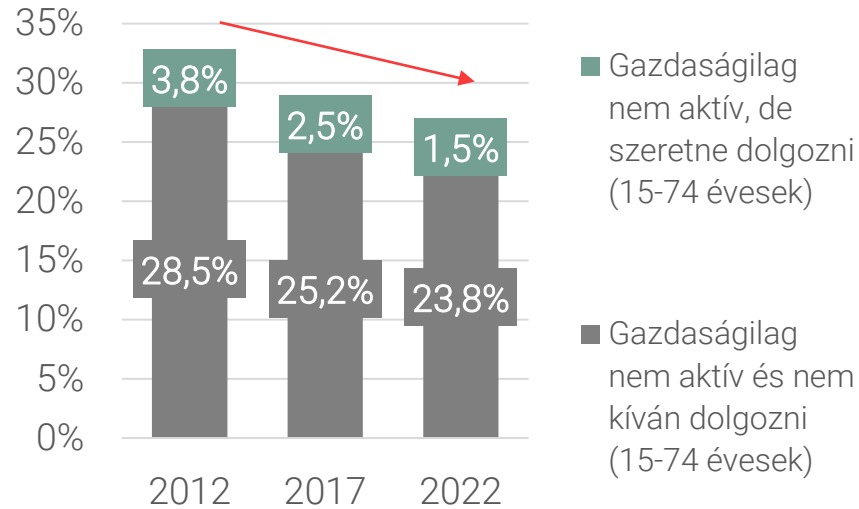
A foglalkoztatottak aránya az egyes nemzetgazdasági ágak szerint (az összes foglalkoztatott arányában, 2022, %)

- Tavaly 0,2 millió fő dolgozott a primer szektorban, 1,5 millió fő az iparban, 3,0 millió fő pedig a szolgáltatások szektorában.
- Az egyes nemzetgazdasági ágak szerinti foglalkoztatási szerkezet stabilnak tekinthető, hiszen 2010 és 2022 között csupán 1 százalékpont alatti változások történtek, így érdemi átrendeződésekre nem került sor.
- A legjelentősebb aránynövekedést (kb. 1-1 százalékpont) a járműgyártás, az építőipar, az infokommunikációs szolgáltatások, illetve a szakmai, tudományos és műszaki tevékenységek könyvelhették el.

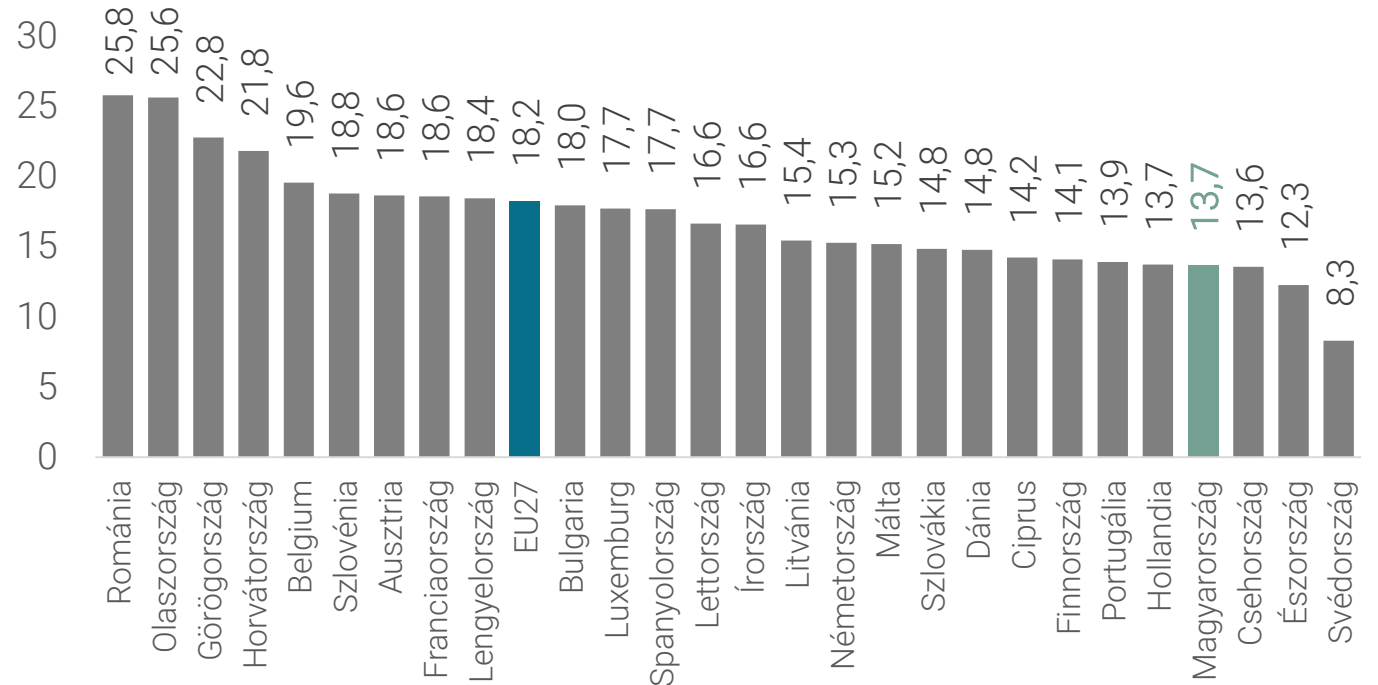
Csökkenőben a gazdaságilag inaktívak aránya, egyre többen találnak maguknak lehetőségeket a munkaerőpiacon

A gazdaságilag inaktívak alakulása
(a teljes hazai népesség arányában, 2022, %)

A gazdaságilag nem aktív népesség aránya mintegy **7,0 százalékponttal mérséklődött** tíz év alatt. A kedvezőbb szabályozási környezet nyomán mintegy **4,7 százalékponttal csökkent** azon gazdaságilag nem aktívak aránya, akik korábban nem kívántak dolgozni, így körülbelül **500 ezer fő munkaerőpiacra való bevonása** történt meg 2012 óta.

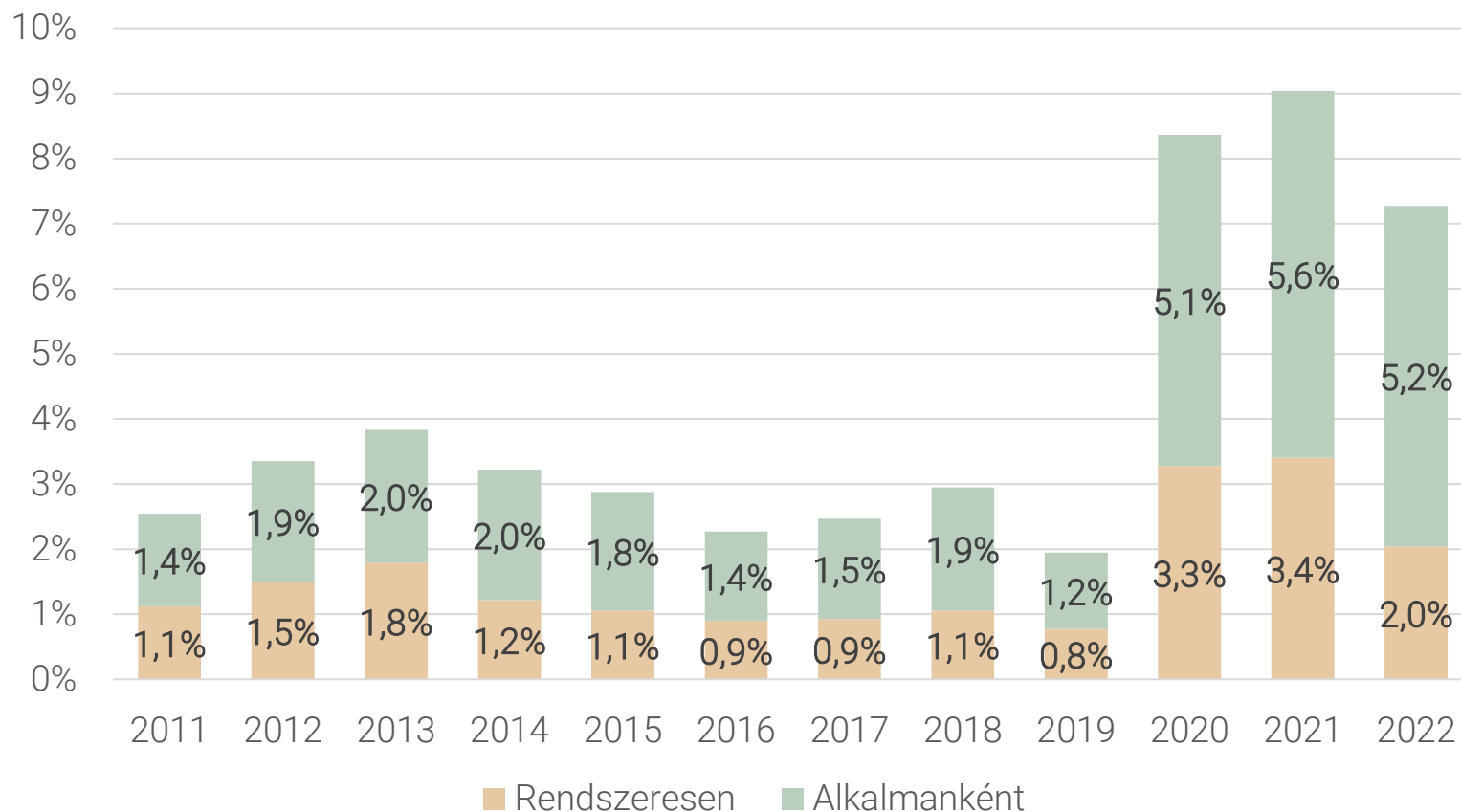
Az oktatásban nem részesülők és a munkaerőpiactól távol lévők aránya (2023. I. negyedév)

Magyarországon kifejezetten alacsony azoknak az aránya, akik **sem az oktatási rendszerben, sem a munkaerőpiacon nincsenek jelen**: az oktatási rendszeren kívüli **15–64 éveseknek mindössze a 13,7%-a**. Az EU-ban csak Svédországnak, Észtországnak és Csehországnak van kedvezőbb mutatója e tekintetben.

Jelentősen felértékelődött a távmunka, ám ez továbbra is főleg a fővárosban és a felsőfokú végzettséghez köthető munkakörök kapcsán jellemző

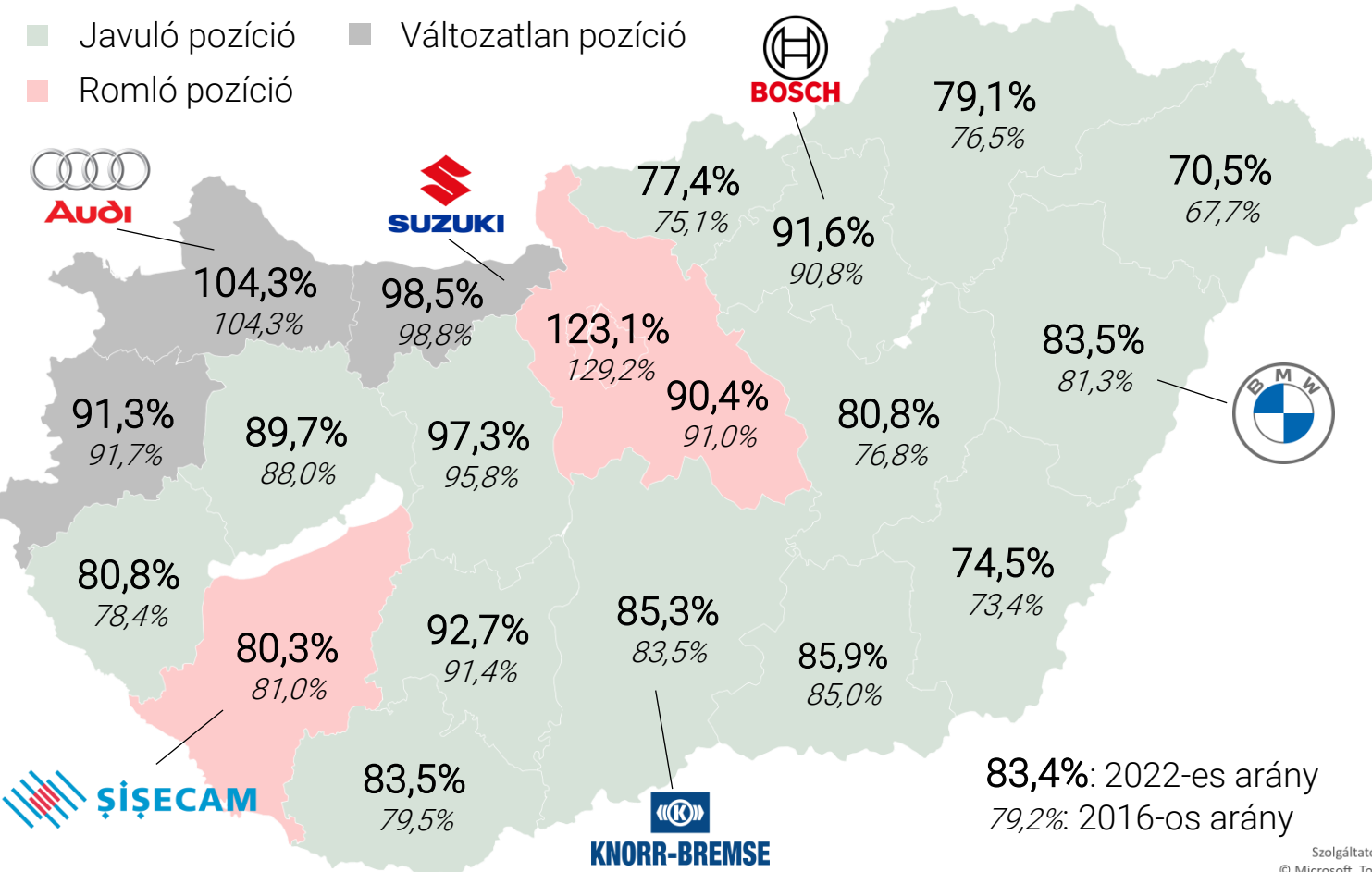
Távmunkát végzők aránya a távmunka rendszeressége alapján
(az összes foglalkoztatott arányában, 2010–2022, %)

- 2019 és 2021 között a koronavírus-világjárvány következményeként mintegy 364%-kal emelkedett a távmunkát végzők átlagos száma, akik így elérték a 420 ezer főt. A tavalyi évben ez az érték némileg mérséklődött, de még mindig 340 ezer fő volt a létszámuk.
- 2022-ben a távmunkát végzők többsége Budapesthez (57,6%) és Pest vármegyéhez (12,0%) volt köthető.
- A távmunkát végzők 78,4%-a felsőfokú iskolai végzettségű.
- Leginkább a 25–54 év közötti munkavállalók (köztük is a 35–39 évesek) érintettek, hiszen a távmunkát végzők között 82,6%-ban képviseltetik magukat.

Az elmúlt években érdemben csökkentek az átlagkeresetek regionális különbségei, amelyeket a közeljövőben érkező beruházások várhatóan tovább mérsékelnek

Vármegyei és fővárosi bruttó átlagkeresetek aránya az országos átlaghoz képest (2016, 2022, %)

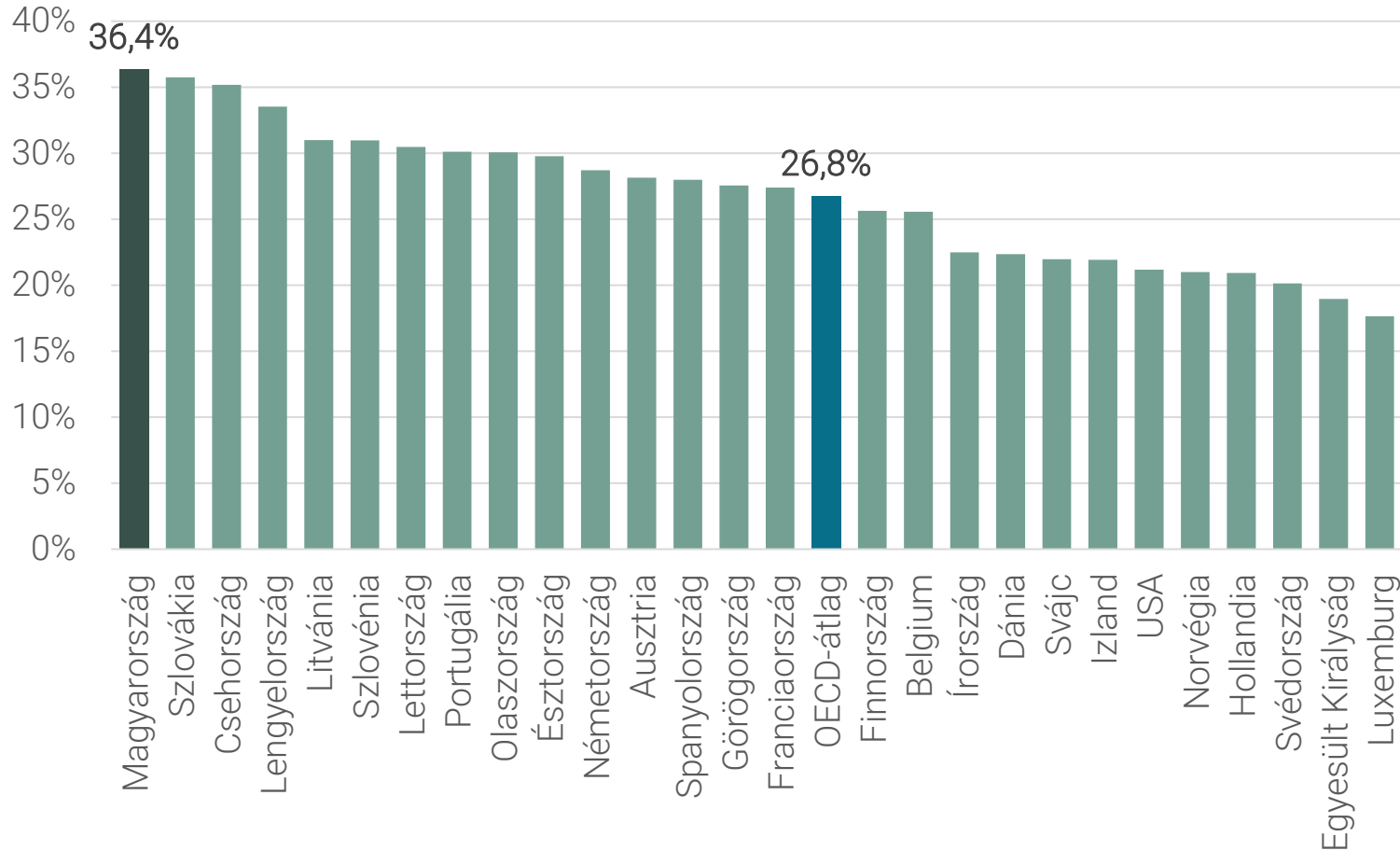
Javuló pozíció: az adott évi országos átlaghoz képest emelkedett a bruttó átlagkereset aránya 2016 és 2022 között.
 Romló pozíció: az adott évi országos átlaghoz képest csökkent a bruttó átlagkereset aránya.

- 2016 és 2022 között 14 vármegyében nőtt a bruttó átlagkereset országos átlaghoz viszonyított aránya, így a továbbra is jelen lévő regionális különbségek érdemben mérséklődtek.
- A jelenleg folyamatban lévő külföldi befektetéseknek (pl. BMW, Sisecam) és a fejlődő infrastruktúrának köszönhetően várhatóan tovább folytatódik a vármegyék felzárkózása az országos átlaghoz.
- Pest és Somogy vármegyékben némileg távolodtak a bruttó keresetek az országos értéktől, míg Budapest előnye 6,1 százalékponttal mérséklődött a hazai átlaghoz képest.

Bár a jelenlegi munkaerőpiaci folyamatok kedvezők, a hazai álláshelyek több mint egyharmada áldozatává válhat az automatizációnak

A magasabb automatizálási kockázattal járó szakmákban foglalkoztatottak

(az összes foglalkoztatott arányában, 2019, %)

- Azokban az országokban, ahol az álláshelyek között magas arányt képviselnek a feldolgozóipari pozíciók, illetve ahol jellemzően egyszerűbb jellegű feladatokat kell végezni, az automatizáció nagyobb kihívást jelenthet a helyi munkaerőpiac számára.
- Az OECD-országok közül a visegrádi négyek, közülük is Magyarország munkaerőpiaca a leginkább veszélyeztetett.
- Fontos megemlíteni, hogy az egyre szélesebb körű automatizáció mellett az egyre fejlettebbé váló mesterséges intelligencia is további nehézségeket generálhat a foglalkoztatásban.

Köszönjük a figyelmet!

